

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Хашаат сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн хураангуй тайлан

Аудитын код: АРА-2024/01-НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:
www.Open.audit.mn
Архангай аймаг
2024 он

Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа
Утас: 7033-3141
Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn
Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар
Утас: 7033-2860
Цахим хаяг: Nerquibaatar@audit.gov.mn
Ахлах аудитор П.Цэцэгдулам
Цахим хаяг: Tsetsegdulamp@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	6
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	7
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	8
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	9
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	10
5.1 Зөвлөмж.....	10
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	10

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
МУЕА	Монгол Улсын Ерөнхий аудитор
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ААН	Аж ахуй нэгж

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhantai@audit.gov.mn

2024.03.25 № 155
танай _____-ны № _____-т

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ХАШААТ
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА Д.ДОНДОВ
ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Архангай аймгийн Хашаат сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хашаат сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

МУЗГ-ын 2022 оны 02 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах төлбөрийн орлогын хэсгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, тайлагнах журам”-ын дагуу сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нар тайлант оноос бүрдүүлж захиран зарцуулж, тайлагнах болсон байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Сумын засаг дарга нь жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилтуудыг хангахад чиглэсэн 15 үндсэн зорилтын хүрээнд 131 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг аймгийн Засаг даргаас 85.3 хувийн гүйцэтгэлтэй үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

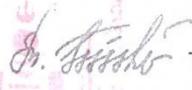
Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ мянган төгрөгөөр /

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	708,258.2	862,651.6
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	528,673.3	670,540.2
33	АВЛАГА	129,220.2	139,354.7
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	50,364.7	52,756.7
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,237,088.3	1,632,418.6
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,237,088.3	1,632,418.6
39200	Биет хөрөнгө	1,195,797.3	1,590,677.6
39300	Биет бус хөрөнгө	41,291.0	41,741.0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,945,346.5	2,495,070.1
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,945,346.5	2,495,070.1
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,945,346.5	2,495,070.1
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	579,400.5	579,400.5
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,152,472.1	1,702,195.7
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	213,474.0	213,474.0
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,945,346.5	2,495,070.1

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ мянган төгрөгөөр /

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,170,284.8	1,801,214.6
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	304,808.0	360,974.0
110	Орлогын албан татвар	206,202.0	241,830.4
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	206,202.0	241,711.9
1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	0.0	118.5
113	Хөрөнгийн албан татвар	75,294.4	111,737.7
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	23,311.6	7,405.8
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	445,040.4	661,314.3
120	Нийтлэг татварын бус орлого	445,040.4	661,314.3
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	420,436.4	778,926.3
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	840,692.8	920,181.3
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	740,837.7	912,474.3
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	712,365.7	910,449.4
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	329,664.7	404,273.5
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	41,518.0	50,292.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	96,602.1	16,998.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	28,158.9	39,550.7
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	15,640.8	3,389.4
2107	Томилолт, зочны зардал	5,066.0	15,153.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	21,259.6	166,485.5
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	174,455.6	214,306.3
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	28,472.0	2,025.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	99,855.1	7,707.0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	329,592.0	881,033.2

Архангай аймгийн Хашаат сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	4,317,464.9	354,486.1
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-3,987,872.9	526,547.1

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ мянган төгрөгөөр /

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	918,876.6	1,381,243.7
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	304,808.0	360,974.0
110	Орлогын албан татвар	206,202.0	241,830.4
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	206,202.0	241,711.9
1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	0.0	118.5
113	Хөрөнгийн албан татвар	75,294.4	111,737.7
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	23,311.6	7,405.8
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	1,971.8	3,253.4
1181	Газрын төлбөр	21,339.8	4,152.4
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	193,632.3	282,613.4
120	Нийтлэг татварын бус орлого	193,632.3	282,613.4
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	420,436.4	737,656.3
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	625,870.8	769,832.1
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	625,870.8	769,832.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	584,458.4	767,807.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	329,664.7	404,273.5
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	41,518.0	50,292.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	104,323.2	17,724.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	26,124.2	23,360.8
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,375.0	3,423.8
2107	Томилолт, зочны зардал	5,066.0	15,153.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	21,159.6	166,485.5
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	45,227.7	87,093.5
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	41,412.4	2,025.0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	293,005.9	611,411.6
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	524,884.6	469,544.7
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	524,884.6	469,544.7
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	524,884.6	469,544.7
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-524,884.6	-469,544.7
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-231,878.7	141,866.9
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	760,552.0	528,673.3
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	528,673.3	670,540.2

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ мянган төгрөгөөр /

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	6,025,683.8	6,025,683.8
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-92,464.4	-92,464.4
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	5,933,219.4	5,933,219.4
9	Тайлант үеийн үр дүн	-3,987,872.9	-3,987,872.9
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,945,346.5	1,945,346.5
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,945,346.5	1,945,346.5
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	23,176.5	23,176.5
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,968,523.0	1,968,523.0
19	Тайлант үеийн үр дүн	526,547.1	526,547.1
20	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,495,070.1	2,495,070.1

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ мянган төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,469,672.90	1,218,373.23	251,299.67	82.9
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	864,094.70	752,904.09	111,190.61	87.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	860,594.70	750,879.14	109,715.56	87.3
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	465,021.20	404,273.50	60,747.70	86.9
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	58,102.00	50,292.00	7,810.00	86.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	135,933.40	123,220.64	12,712.76	90.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	26,446.30	23,360.84	3,085.46	88.3
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	45,308.10	45,197.05	111.05	99.8
2107	Томилолт, зочны зардал	15,970.10	15,153.00	817.10	94.9
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	30,500.00	22,244.59	8,255.41	72.9
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	83,313.60	67,137.52	16,176.08	80.6
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,500.00	2,024.95	1,475.05	57.9
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,500.00	2,024.95	1,475.05	57.9
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,500.00	2,024.95	1,475.05	57.9
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	515,578.30	465,469.14	50,109.16	90.3
221001	Их засвар	32,000.00	26,707.00	5,293.00	83.5
222001	Тоног төхөөрөмж	89,861.50	84,276.01	5,585.50	93.8
223001	Бусад хөрөнгө	393,716.80	354,486.14	39,230.66	90.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	89,999.90	-	89,999.90	-
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	89,999.90	-	89,999.90	-
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,469,672.90	1,224,956.78	244,716.12	83.3
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,091,841.10	1,190,357.40	(98,516.30)	109.0
320001	Орон нутгийн төсвөөс	827,149.80	925,666.10	(98,516.30)	111.9
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	264,691.30	264,691.30	-	100.0
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	377,831.80	34,599.38	343,232.42	9.2
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	91,087.00	34,599.38	56,487.62	38.0
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	286,744.80	-	286,744.80	-

Архангай аймгийн Хашаат сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	306,953.88	(306,953.88)	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	313,537.42	(313,537.42)	-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2	-	100.0
610001	Төсвийн байгууллага	2	2	-	100.0
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	26	21	5	80.8

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ мянган төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Тайлант оны гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	30,100.06
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	30,100.06
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	21,003.56
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,047.56
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	19,956.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	9,096.50
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	9,096.50
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	30,100.06
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	30,100.06

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар санхүүгийн тайланд залруулга хийгдээгүй. Аудитаар залруулагдаагүй нийт 12,420.8 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрч зөрчил арилгуулах 1 албан шаардлага хүргүүлээ.

5.1 Зөвлөмж

5.1.1 Хоршоо хөгжүүлэх сантай холбоотой

Илрүүлэлт: Хоршоо хөгжүүлэх санд 4 зээлдэгчтэй холбоотой 12,420.8 мянган төгрөгийн 4-өөс дээш жилийн насжилттай чанаргүй зээлийн үлдэгдлийг барагдуулах талаар үр дүнтэй арга хэмжээ авч ажиллаагүй байна. Энэ нь Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын тушаалаар баталсан “Хоршоог хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журам”-ын 3 дугаар зүйлийн 3.4.11-т “Сангаас олгосон зээлийн эргэн төлөлтийн төлбөрийг зээлдэгч төлөхгүй тохиолдолд сумын Засаг дарга уг төлбөрийг төлүүлэх арга хэмжээг авч зээлийн дансанд төвлөрүүлнэ”, 11 зүйлийн 11.3-т “Энэ журмыг зөрчсөн гэм буруутай этгээд санд учирсан хохирлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцан барагдуулна.” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Хоршоо хөгжүүлэх сангийн чанаргүй зээлийн авлагыг барагдуулах талаар үр дүнтэй арга хэмжээ авах, зээлийн хүүг авлагаар бүртгэх, зээлийн эргэн төлөлтөд хяналт тавьж ажиллах.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэсэн заалтын дагуу зөвлөмжийн мөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг зөвлөмжийг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор ирүүлнэ үү.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 10 дугаар сарын 01-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил	/мянган төгрөгөөр/				
		Үүнээс				
		Төлбөрийн акт	Албан шаардлага	Зөвлөмж	Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага	Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Архангай аймгийн Хашаат сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Чанаргүй зээлийн үлдэгдэлд арга хэмжээ авч ажиллаагүй.	1	12,420.8	0	0			1	12420.8	0	0	0	0